

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako srede
Mesečna:
za celo leto Din 30'—
za pol leta " 18'—
za inozemstvo
za celo leto Din 50'—
Inserati po tarifu. Pla-
manim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirane
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo vživaj
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vro-
tajo. — Plača in tož-
be v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava le v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. Telefon
niter št. 2506. Racur-
eri poštni uravnike
št. 14 194.

Stanovska misel.

Vsakdanja izkušnja nas uči, da se vsaka stvar enkrat obrabi. Ko greš h krojaču in si daš pomeriti novo obleko, imaš veliko veselje nad njo, dokler je nova in če je dobro narejena. Komaj pa nosiš obleko nekaj let, že komaj čakaš, da se je iznebiš, ker je že grda, obrabljena in povaljana, in komaj čakaš zopet na novo in drugačno obleko kakor je bila stara.

Tako se godi na svetu z vsemi stvarmi, godi se pa tako tudi z idejami in nazori. Pride nekdo in pove, da bi moralo biti to tako in tako. Ljudje ploskajo od navdušenja in ga vbogajo. Ko pa mine nekaj let ali desetletij ali stoletij in ko ljudje spoznajo, da je bilo njihovo dotedanje naziranje in mišljenje o kaki stvari napačno, začno vse staro preklinjati in devati v nič in si žele nekaj novega, kar naj jim prinese mir, srečo, zadovoljnost in blagostanje.

Veliko željo po nečem novem opažamo danes po celi Evropi. Te želje ne opažamo samo v kulturnih zadevah, kjer iščejo pisatelji, pesniki in umetniki svoja nova pota, ampak jo opažamo tudi v gospodarskem, socialnem in političnem življenju vseh evropskih držav brez izjeme.

Želja po nečem novem je objela vso Evropo tudi pred 100 leti. Tudi takrat je vladala v Evropi splošna nezadovoljnost z vsem dotlej obstoječim in zato ni nič čudnega, če so ljudje z veliko slastjo in hlastjo požirali nove nauke, ki so se širili pred 100 leti iz Francije po vsi Evropi. Velika francoska revolucija je takrat pretresla vso Evropo in povsod je odmeval glas po »svobodi«, »enakosti« in po »demokraciji« (vladi ljudstva).

Gesla, ki jih je vrgla v svet francoska revolucija, so rodila v Evropi parlamentarizem, ki je ostal podlaga vsega javnega življenja v večini evropskih držav do današnjega dne, torej nad 100 let. Danes, komaj po preteku tega stoletja, pa opažamo skoro v vseh parlamentarnih državah na evropskem kontinentu, da se je začela vera v edinozveličavnost parlamentarizma silno majati in povsod kličejo po reformah. Parlamentarizmu se godi torej nekako tako kakor stari obleki: kolikor starejša postaja, bolj si želimo nove in drugačne obleke.

Proti današnji obliki parlamentarizma se oglašajo tehtni glasovi v Nemčiji, v Franciji, na Češkem in celo v Angliji, v klasični deželi parlamentarizma. V nekaterih deželah so ga tudi že odpravili (Italija), drugod pa se na reforme pripravljajo. Kjerkoli pa opažamo kakšne želje po nečem novem, vidimo povsod eno skupno točko: vse se obrača proti »idejno-političnemu strankarstvu in zahteva preureditev državnega življenja na s t a n o v s k i podlagi.

S svojimi »idejno-političnimi strankami in z njihovim vladanjem so nezadovoljni jako številni in tudi zelo merodajni krogi v sedni nam Avstriji. Gospodarski krogi v Nemčiji se tudi upirajo gospodarstvu »idejno-političnih strank in v najnovejšem času

rastejo gospodarske združitve (stranke) v Nemčiji kot gobe po dežju. Na Francoskem se je iz odpora proti dosedanjim »idejno-političnim strankam rodila francoska kmečka stranka, ki prav lepo napreduje. Med že gospodujoče in odločujoče skupine spadata tudi kmečki organizaciji na Češkem in v Rumuniji, ki sta obe nastali iz odpora proti »svetovno-nazornim« strankam, ker jima je gospodarsko-stanovskij moment važnejši kot pa vse ostale »idejne« teorije o liberalizmu itd. Vsestranski odpor proti »idejno-političnim strankam pa ni nič čudnega, ampak je popolnoma razumljiv, če pomislimo, kako malo časa ima današnji svet za učenjaška premišljevanja in modrovanja, ker je gospodarska stiska med ljudmi prevelika. Že latinski pregovor pravi: primus vivere, dein philosophari — najprej je treba živeti in biti sit, po jedi pa pride na vrsto premišljevanje. Te besede veljajo dandanes še v veliko večji meri kot pred 2000 leti. Premišljevanje o smrti in o večnih in svetih rečeh je res prav lepo, lepo je pa tudi, če ima človek opoldne kaj v loncu zase in za svojo družino.

Razvoj današnjega javnega življenja v Evropi kaže na to, da se stare »idejno-politične organizacije, stranke, skupine itd. preživljajo in odmirajo, na njihovo mesto pa stopajo skupine, ki jih družijo enake gospodarske koristi in skupna stanovska zavest. Ta razvoj diktira danes moderna tehnika in moderno gospodarstvo in vse vpihje proti temu nič ne pomaga. »Voditelji« starih strank, skupin in organizacij se sicer novemu razvoju stvari upirajo z vso silo, ker se jim pač gre za biti ali ne biti, ves odpor pa nič ne pomaga, ker je dandanes življenje pretrdo in prehudo. Mi smo že enkrat poročali, kako se

katoliški fabrikanti in industrijalci v Nemčiji družijo z drugoverci v skupnih gospodarskih organizacijah in se prav nič ne ozirajo na dobrobit katoliških delavcev, ki se nahajajo z njimi vred v eni in isti »idejno-politični organizaciji, ker je pač gospodarski moment tudi za katoliške fabrikante važnejši kakor pa »idejno-politični. Gospodarsko življenje je danes že tako hudo razvito in je ustvarilo že taka nasprotstva v borbi za vsakdanji kruh in za obstanek, da jih nobena »ideja« in nobena vera ne more več premostiti ali pa celo spraviti pod en klobuk. Ti časi minevajo, ponekod pa so že minili. Te težave bi kvečjemu premagal Kristusov nauk »ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe,« toda ta nauk je za grešni človeški svet le visok — ideal, ki pove, kako naj bi bilo, da bi bili ljudje srečni, ljudje so pa žalibog kljub temu nauku pač ljudje, ki se trgajo in vojskujejo z vso silo med seboj za kos vsakdanjega kruha brez ozira na to, kako naj bi bilo.

Gospodarske razmere so torej tista mogočna sila, ki naganjajo ljudi, da si žele nekaj novega v vsem svojem javnem in zasebnem življenju. Delavca družijo dandanes z delavcem ista gospodarska stiska in isto gospodarsko trpljenje. V gospodarskih zadrugah se družijo kmetje, družijo se fabrikanti in družijo se celo intelektualci (šolani ljudje) brez razlike na vere in narodnosti. Tudi to je plod razvoja moderne tehnike, ki ga ni mogoče preprečiti. Izraz vseh teh želja po nečem novem pa je zahteva po stanovsko-urejeni, ali vsaj v stanovskem smislu preurejeni državi. Po državi zato, ker se dajo vse stanovsko-politične zadeve urediti le z državno močjo.

Mi danes ne vemo in ne moremo reči, če bo to novo valovanje duhov po celi Evropi zadelo tudi nas. Vsekakor pa je vredno, da spoznavamo tudi to, kar se godi okoli nas.

Vprašanje agrarne reforme v Sloveniji.

Zveza slovenskih agrarnih interesentov je poslala svoj čas glede agrarne reforme v Sloveniji spomenico Nj. Vel. kralju. Nj. Veličanstvo, ki je največji prijatelj gospodarskega napredka našega ljudstva, se je že takoj v začetku zavzel za pravilno izvedbo agrarne reforme in jo s svojo visoko kraljevsko obljubo zagotovil. Tudi spomenici, ki jo je poslala Zveza slovenskih agrarnih interesentov, je poklonilo Nj. Veličanstvo svojo visoko pažnjo in zahtevalo od ministra poljedelstva poročilo o stanju agrarne reforme v Sloveniji. To poročilo glasi:

»Pisarni Nj. Veličanstva Kralja, Beograd. V zadevi (spomenice Zveze slovenskih agrarnih interesentov) čast je temu ministrstvu vrniti spomenico in poslati sledeče poročilo: »V Sloveniji kakor tudi v ostalih krajih naše kraljevine se izvaja agrarna reforma po obstoječih zakonih in odredbah o agrarni reformi.

Skupna površina vseh veleposestev, ki

spadajo v Dravski banovini pod agrarno reformo, znaša 201.993 ha z vsemi zemljišči vred. Od tega odpade 171.096 ha na gozdove in samo 30.896 ha na obdelovalno zemljo (njive, livade, vrtove in vinograde). Samo ta zemlja prihaja v poštev pri izvajanju agrarne reforme za razdelitev med agrarne interese.

Od navedene površine obdelovalne zemlje je ostalo veleposestvom, ki so povečini gozdna veleposestva, kot maksimum skupno 11.744 ha. Preko maksimuma uživajo veleposestniki v Dravski banovini 4688 ha, a agrarnim interesentom je razdeljena obdelovalna zemlja v površini 14.460 ha.

Kar se tiče površin, ki so ostale veleposestnikom kot supermaksimumi, jih bodo pregledale komisije, ki so za to postavljene za vsako banovino, pa tudi za Dravsko banovino. Te komisije bodo v teh dneh preiskale, če površine, ki so ostale veleposestnikom kot supermaksimumi, tudi še sedaj služijo svr-

ham in ekonomskim potrebam, radi katerih so bile puščene veleposestnikom, kakor tudi, če so dotične površine še naprej potrebne za iste svrhe. Ako za supermaksimum ni pogojev in potreb, kakor jih predvideva zakon, bodo take površine odvzete veleposestnikom in porabljene za svrhe agrarne reforme.

Kar se tiče predloga v spomenici, naj se zniža maksimum od 75 ha na 50 ha, dalje, kar se tiče predloga za ekspropriacijo veleposestev, ki so lastništvo tujcev, ki stalno žive v inozemstvu ter veleposestev brez direktnih potomcev ter dalje, kar se tiče pred-

loga za odpravo fidejkomisov proti plačilu 10% za kolonizacijski fond, vse te zadeve so predmet zakonodavstva in bodo vzete v pretres pri reševanju zakona o končni likvidaciji veleposestev.

Ta akt je dostavljen Zvezi slovenskih agrarnih interesentov v vednost, Zveza pa ga daje tem potom v vednost vsem svojim članom, da bodo iz njega razbrali, v kaki smeri se razvija pri nas vprašanje agrarne reforme in v kakem smislu zahteva Zveza slovenskih agrarnih interesentov rešitev tega velikega vprašanja.

Dr. Janže Novak.

Nekaj o davkih.

Za kmeta in za obrtnika in za vsakega samostojnega človeka je beseda »davek« zelo neprijetna. Davek plačati pomeni dati od sebe denar, t. j. kos premoženja, ki smo si ga s trdom pridobili — tega pa nihče rad ne stori. Zato so »vabila« davčnih oblasti prav nezaželjena in davčni iztirjevalec navadno ni naš najljubši gost.

Znameniti nemški narodni gospodar Roscher pravi, da so davki tisti zneski, ki jih mora odrajtovati vsako gospodarstvo državi, deželi, okraju ali občini in sploh vsaki višji skupni organizaciji, da se more ta vzdrževati. Davke plačujemo na podstavi zakonitih določb. Davkoplačevalec pa za svoje plačilo ne dobi ničesar naravnost ali direktno (to dela ravno davke tako neprijetne), ampak dobi za svoj davek le nekaj indirektnega, n. pr. on uživa osebno varstvo in osebno zaščito. Država mu preskrbi bolnice in mu gradi ceste in železnice. Država ustanavlja šole za njegove otroke. Država je namreč organizirana skupina ljudi, ki prepušča skrb za svoje skupne interese javnim upravnim organom, ti organi pa morajo pametno in preudarno razdeliti stroške za vzdrževanje javne uprave na posameznike. Javno upravo (šole, ceste itd.) vzdržujemo torej s skupnimi močmi in plačujemo za dobrote, ki jih uživamo od javne uprave, znatno manj, kakor pa če bi si moral te dobrote plačati vsak sam.

Zato pa zahteva javna morala in poštenje, da mora vsak, kdor je deležen dobrot javne uprave, tudi nekaj prispevati za kritje stroškov, vsaj po svoji moči. Državljan se mora zavedati, da je tudi on del države, in da »država« ne visi nekje v zraku. Kar torej državljan zahteva od »države«, mora on sam tudi plačati, čeprav ne vsega, toda vsaj en del. To spoznanje je važno zlasti za nas, ki smo bili žalibog leta in leta tako vzgajani, da smo mislili, da je »država« nekaj zase, mi pa zopet nekaj zase. Zato smo vedno od države

le zahtevali in zahtevali, nismo se pa pri tem dovolj zavedali, da smo mi sami tisti, ki moramo zložiti na davkih tisti denar, ki ga »zahtevamo«.

Zavest, da smo mi sami tista »država«, od katere smo bili vajeni le zahtevati, in da moramo mi sami vse plačati, kar hočemo imeti, ni nič poniževalna, ampak dela človeka ponosnega in samozavestnega. Če vidim kje lepo šolsko poslopje, se zavedam, da sem ga pomagal tudi jaz zidati, in če se prijetno in udobno vozim po železnici, vem, da tiči v vsaki tračnici in v vsakem vagonu tudi nekaj mojega denarja. Kdor se tega zaveda, se ne čuti več za ponižnega hlapca, ampak se čuti gospoda, ki se ponosno trka na prsa z besedami: To vse je tudi moje!

Kjer vlada taka zavednost, tam tudi ne poznajo davčnih goljufij (Anglija). Davčna morala vlada le tam, kjer gleda človek v »državo« neko tuje, njemu še celo sovražno bitje. Kjer pa vlada prava državljanska zavest, t. j. kjer se ljudje zavedajo, da so oni sami »država«, tam vlada tudi visoka davčna morala.

Davčni denar je pa del našega premoženja, ki ga moramo svojemu privatnemu gospodarstvu odtegniti. To je zopet resnica, ki jo morajo uvaževati javni upravni organi, kadar določajo vsote za kritje državnih stroškov. Javni organi morajo znati najti neko mero pri odločanju davkov, ki ne sme presegati davčne možnosti davkoplačevalca. Kjer je ta mera prekoračena, tam začne padati javna davčna morala, ker svoje gospodarske samostojnosti in možnosti razvoja svojega privatnega gospodarstva nihče rad ne izgubi, tudi na korist države ali dežele ne. Zato pa morajo tisti, katerih naloga je določanje in odmera javnih potreb, imeti zelo dobra in tanka ušesa in zelo pošteno vest, da zadenejo pravo in da davčne morale ne uničijo. Uničena davčna morala je pogibelj za državno gospodarstvo in za državo.

Kaj je „konjunktura“?

To je tuja (latinska) beseda, za katero nimamo primerne domačega izraza in se da torej njen pomen pri nas le opisati.

Kdor hodi na sejme, vidi, kako se tam cene različnega blaga menjajo. Enkrat se dvigne cena volov, prašiči so pa na pol zastoj. Enkrat je drago žito, drugič je draga živina. Prav tista je z industrijskim blagom, čeprav navadno ne v toliki meri kakor pri kmečkih pridelkih, ker je industrija bolje organizirana.

Če se dvigne cena prašičev, pravimo, da je za prašiče »konjunktura«. To se pravi z drugimi besedami, da so tržne razmere take, da je mogoče prasce dobro prodati, volov pa ne.

Kdo pa ustvarja, kdo dela ugodne ali neugodne tržne razmere? Odkod prihaja to, da ima živina danes še visoko ceno, jutri pa že pade cena na polovico?

To dela in ustvarja gospodarski razvoj. Kdor pozna tega, pozna kolikor toliko tudi

»konjunkturo«. Kdor pa to pozna in kdor pozna zakone, po katerih se razvija tržno življenje, ta lahko silno mnogo pridobi.

Za spoznavanje tržnih razmer nam služi kot pripomoček v prvi vrsti statistika. Statistika bi se reklo po naše ugotovitev vsakokratnega stanja. Če mi n. pr. statistik pove, da se v Ameriki setev dobro razvija in da je posejanih toliko in toliko milijonov hektarjev zemlje s pšenico, vem že naprej s precejšnjo gotovostjo, da bo cena pšenice na jesen padla. In če nimam svoje zemlje že posejane, gotovo ne bom sejal pšenice, ki bo po ceni, ampak kaj drugega, kar utegne biti dražje.

Poglejmo še en primer druge vrste. Zgodi se včasih, da pade ljudem v glavo, da začno kar vsi saditi čebulo. To se zgodi rado takrat, če je bila leto poprej čebula draga. Takrat vsak povprečen človek misli: Bom pa čebulo nasadil, ker se bo izplačalo. Ko pa pride čas žetve, je naenkrat toliko čebule na trgu, da je nihče ne mara in cena pade.

Posledica tega je, da pravijo kmetje naslednje leto: Kaj bom vruga čebulo sadil, saj itak nima cene! In ker vsi tako pravijo, se naslednje leto cena čebule silno dvigne, ker je je premalo na trgu.

Če bi bil pa kdo z razpoloženjem kmetov računal in nasadil čebulo prav tisto leto pozneje po padcu cen, ko je nihče ni hotel nasaditi, ta bi bil dobro odrezal. Ta bi bil namreč dobro vedel, kaj je »konjunktura« in kdaj pride »konjunktura« za čebulo.

Pri nas je važna svinjereja. S pujski je podobno kakor s čebulo. Eno leto imajo ceno, drugo leto ne. Kakor hitro pujski nimajo cene, ljudje rejo opuste. Kakor hitro pa se cena dvigne, se zopet vse vrže na svinjerejo in posledica je ponoven padec cen. Kdor pa te »zakone« in to razpoloženje ljudi pozna, se lahko s svojim poznanjem dobro okoristi.

Zaradi velike važnosti, ki jo igra konjunktura v celem gospodarskem življenju, so v modernih državah ustanovili velike lastne zavode za proučevanje konjunkturo. V teh zavodih natančno zasledujejo, kako se vsa produkcija razvija, poljedelska kakor tudi industrijska. Rezultate svojih preiskovanj in ugotovitev pravočasno objavljajo in na ta način tako uravnavajo produkcijo, da ne dožive nikdar prehudih izgub.

Pri nas takega zavoda še nimamo, bil bi pa silno potreben. Mi bi bili že zadovoljni, če bi nas vedno seznanjali z rezultati, ki so jih dognali drugod, ker bi že od tega imeli precejšnjo korist.

Koks za kovače

najceneje pri družbi

„Kurivo“, Ljubljana

Dunajska cesta števil. 33 (Balkan)

Pri nas in drugod.

»Jugoslovenski Lloyd«, dnevnik za trgovino in industrijo, ki se pa tudi mnogo bavi z vprašanji zadrugarstva, prinaša poročilo o delovanju G. S. S. Z. Z. (Glavni savez srpskih zemljoradniških zadruga).

Nas zanima v prvi vrsti poročilo, kjer pravi, da je Glavni Savez izvozil leta 1929 300 vagonov pšenice in 270 vagonov koruze ter 30 vagonov grozdja. Letos misli razširiti prodajo kmetijskih produktov tako, da bo izvažal tudi sadje. Istočasno organizira tudi nabavne zadruge.

V splošnem se vidi, da je savez res v rokah onih, ki jim je kmet oziroma gospodarstvo pri srcu. Oni poznajo potrebe kmetijstva in so idealni in navdušeni zadrugarji, ki vidijo rešitev kmeta samo v organizaciji proizvodnje in prodaje.

Kako pa pri nas? Mi menda tega ne potrebujemo in nimamo denarja za to! Glavno je, da imamo organizirano kreditno zadrugarstvo in na pol organizirano mlekarstvo, nekaj strojnih zadrug in tu pa tam kakšno nakupovalno zadrugo. Kako bo kmet vnovič, kar pridelal, to je njegova stvar, ki po mnenju mnogih ne spada v zadrugištvo. Zadrugarji na jugu razumejo to stvar drugače. Pri nas tega menda ni treba, ker konsumiramo vse sami doma, a kar imamo preveč, naj le kmet skrbi za prodajo in prekupci imajo tudi pravico, da živijo, če tudi na račun kmeta.

Moramo reči, da drugod kmetje razumejo malo drugače pomen organizacije. Pri nas večina kmetov ne ve, kaj ima dati zadrugi, da sme od nje zahtevati tudi protivrednost.

Sicer pa se opaža vedno bolj, da kmet zahteva, da se mu pomaga tudi tam, kjer ga čevelj najbolj žuli. To je smisel vprašanja »Kam s pridelki?«

Politične vesti

Velja povsod!

Pretekli teden je imel občinski zastop v Ljubljani sejo, na kateri je bilo med drugim zapriseženih tudi 13 novih občinskih zastopnikov. Pri tej priliki je imel ljubljanski župan dr. Puc nagovor, kjer je rekel, da bo glavna briga občinskih zastopnikov gospodarski napredek občine.

Nas te lepe besede ljubljanskega župana tem bolj radujejo, ker smo tudi mi vedno naglašali, da je glavna in tudi edina naloga občin dobra, nesebična, nepristranska in poštena uprava občinskega premoženja in občinskih dohodkov v korist vsem občanom brez razlike spola, vere ali narodnosti. Občina je upravna (in sicer samoupravna) ustanova, ki je zato tukaj, da rešuje in ureja predvsem vsa tista gospodarska vprašanja, ki se tičejo vseh občanov in ki bi jih posameznik s svojimi lastnimi sredstvi komaj mogel rešiti. Občine niso nobene bogoslovne šole, kjer bi ljudje reševali n. pr. vprašanje o neumrjivosti duše, in tudi niso nobene molzne krave za stvari, ki se tičejo le petih ali šestih na tej ali oni stvari interesiranih oseb, ampak so, kakor rečeno, upravno-gospodarska telesa, kjer naj najboljši, najpametnejši in najtreznejši gospodarji prevdarno in po svoji najboljši vesti odločajo, kaj lahko naredijo občutni s skupnimi sredstvi v korist občinske celote. Bili so časi, ko so nam zamerili, če smo tako pisali, danes pa nam daje — stvarno — tudi ljubljanski župan prav.

Uredba o sodnih praznikih.

Pravosodni minister dr. Srškić je na podlagi § 6. zakona o praznikih z dne 27. septembra 1929 predpisal to-le uredbo o praznikih v zmislu sodnega postopka in ostalih zakonskih predpisov razen meničnega zakona in zakona o čeku.

§ 1. V kolikor zakon o ureditvi rednih sodišč, zakon o sodnem postopku v civilnih pravnih, zakon o sodno-kazenskem postopku, kakor tudi drugi zakoni razen meničnega zakona in zakona o čeku določajo praznike, se bodo določeni dnevi smatrali za praznike in sicer:

Za vse državljanke: rojstni dan Nj. Vel. kralja, dan ujedinjenja in vse nedelje;

za rimske katolike veljajo ti-le prazniki: 1. Novo leto, 2. Sv. Trije kralji, 3. Svečnica, 4. Sv. Jožef, 5. Marijino oznanenje, Sv. Ciril in Metod, 7. Sv. Peter in Pavel, 8. Veliki Šmaren, 9. Vsi Sveti, 10. Brezmadežno spočetje, 11. prvi in drugi dan Božiča, 11. drugi dan Velike noči, 13. Sv. Rešnje telo, 14. drugi dan binkošti 15. Telovo.

Na gori navedene verske praznike morajo biti državni uslužbenci v službi, kakor ob delavnikih, ako ti prazniki niso njihovi verski prazniki v zmislu § 3. zakona o praznikih. Za redna sodišča in za ostala oblastva, ki so podrejena ministrstvu pravde, veljajo predpisi zakona o praznikih.

Sporazum z Bolgarijo.

Iz Belgrada poročajo, da je dosežen sporazum med našo državo in Bolgarijo. Prve poskuse za zbliznanje med obema državama so napravili že lani in na konferenci v Pirotu so se zedinili glede mnogih vprašanj, vseh pa niso rešili. Nerešena vprašanja bi imela urediti posebna konferenca v Sofiji, ki se je pravkar končala z zadovoljivim uspehom. Na podlagi doseženega sporazuma upajo, da bodo zavlada mirne razmere na jugoslovansko-bolgarski meji.

Ogrski grofje in kmetje.

Na Ogrskem vlada od znane kratke boljše dobe dalje po imenu državni upravitelj in bivši avstrijski admiral Horthy, v resnici pa vladajo na Ogrskem grofje, ki imajo tako kot nekaj tudi še danes odločilno besedo. Ogrski grofje pa so bili občutno prizadeti od agrarnih reform na Češkem, v Rumuniji in v Jugoslaviji, ker so prišla vsa posestva, ki so jih imeli grofje v omenjenih državah, pod udar agrarne reforme. To je bil tudi vzrok, da je bila vsa madžarska politika naperjena vedno proti Čehom, Rumunom in nam. Danes se je pa položaj za ogrske grofe le toliko spremenil, da bodo prišli do zahtevane odškodnine za razlašeno jim zemljo. Ogrska država bi morala namreč kot premagana država plačevati vojno odškodnino, ni pa bilo točno urejeno, kako jo naj plačuje. To vprašanje pa so rešili na zadnji konferenci v Haagu veliki državniki na ta način, da so določili, naj Ogrska plačuje vojno odškodnino nekih 30 let v poseben fond, iz tega fonda bodo pa dobili odškodnino oni, katerim je bila zemlja odvzeta. Ta fond bi bil prav znaten, ker morajo Ogrji plačati precej milijonov vsako leto. Tiste milijone bo morala v fond plačevati seveda država, t. j. v pretežni večini ogrski kmetje, obrtniki in trgovci, denar pa naj bi dobili iz fonda — ogrski grofi! — Ogrski kmetje itd. bodo torej plačali pod imenom vojne odškodnine svojim itak že dovolj bogatim grofom odškodnino za odvzeto grofovsko zemljo. Tako delajo tisti grofi, ki imajo v Budimpešti v parlamentu vedno največ besede »za blagor narod«, kakor je to ugotovil v belgrajski »Politiki« dr. Živko Topolović. Grofi pa niso zadovoljni s tem, da bi dobili odškodnino šele čez 30 let, ampak jo hočejo dobiti takoj. Zato so sklenili, da naj ogrska država najame posojilo pri novoustanovljeni vojno-odškodninski banki v znesku 400 milijonov dinarjev in naj ta denar takoj izplača ubogim grofom! Kar se bo seveda tudi zgodilo, ker imajo prvo besedo na Ogrskem pač grofje.

Avstrijski kancler v Rimu.

Pretekli teden je obiskal avstrijski kancler (minister za vnanje zadeve) dr. Schober predsednika italijanske vlade v Rimu. Avstrijskega kanclerja so sprejeli v Rimu z velikimi častmi. Časopisi so poročali, da je bila pri tej priliki podpisana tudi tajna pogodba med Avstrijo in Italijo, sam kancler pa je izjavil, da o kaki tajni pogodbi ni govora, ampak da gre le za obnovitev in utrditev dobrih sosednih odnosov med obema državama. Avstrija je danes majhna dežela, ki mora skrbno paziti na to, da živi z vsemi svojimi sosedi v priatelstvu. Kancler je dalje izjavil, da italijansko-avstrijsko priateljstvo ni nikakor naperjeno proti Nemčiji, kakor so to hoteli tolmačiti neki nemški časopisi.

Občinske volitve v Rumuniji.

V Rumuniji, kjer je že dve leti na krmilu kmečka vlada, so imeli nedavno občinske volitve. Za te volitve so se nasprotniki kmečke vlade, ki kar ne morejo pozabiti tistih lepih časov, ko so še oni »vladali«, temeljito pripravili, da bi nastopili magari z nasiljem. Nasprotniki kmečke vlade v Rumuniji so združeni večinoma v »liberalni« stranki, ki pa seveda ni prav nič »liberalna« in še manj »napredna«, ampak ima samo eno željo: priti zopet na vlado in preko vlade do državne blagajne, iz katere bi po stari navadi vlekli težke milijone v svoje žepce. Na volitve se je dobro pripravila tudi vlada kmečke stranke in je dobila v celi državi ogromno večino, kar je nov dokaz, na čegavi strani stoje kmečke množice v Rumuniji.

Lepe besede — brez dejanj.

Konferenca v Londonu, na kateri razpravljajo o razorožitvi na morju, traja dalje, ne da bi se pokazal doslej še kakšen rezultat. Podoba je, da se vsaka velesila boji druge in zato med zastopniki na konferenci udeleženih držav ni pravega medsebojnega zaupanja. V najnovjšem času izgleda, da sta se Amerika in Anglija nekoliko približali, to pa vzbuja zopet bojazen Francozov, tako da se konferenca kar ne more premakniti z mrtve točke. Slišimo in beremo pač mnogo lepih besedi o potrebi miru in razorožitve iz ust vodilnih državnikov, a kljub lepim besedam je upanje na kakšen znaten praktičen uspeh še vedno jako majhno.

V soboto je govoril angleški finančni minister Snowden (reci: Snavdn) v londonskem radiju o pomenu in potrebi razorožitve. Snowden je v svojem govoru naglasil, da je pozornost vsega sveta obrnjena na konferenco, na katero polagajo vsi narodi sveta največje upe za bodočnost. Konferenca bo morala, kakor je naglasil že ameriški predsednik, zmanjšati nesoglasja v svetu in omiliti neznosna bremena pomorskega oboroževanja. Če konferenca ne bo uspešno rešila svoje naloge, bo s tem zadan smrten udarec upom vseh onih, ki žele miru, napravila pa bo vtis, da so bile vse slovesne izjave državnikov s pariško pogodbo vred samo prazne besede.

Nato je govoril Snowden o velikanskih izdatkih držav v pretekli svetovni vojni. Poudarjal je, da so izdale vse države 4500 milijonov dolarjev samo za vojni material. Od te ogromne vsote odpade na Evropo 60 procentov, na Ameriko 20 in na ostali svet 20. Glede Anglije je navedel Snowden nekaj še podrobnejših števil in je rekel, da pride na vsakega angleškega državljanca 5000 dolarjev stroškov za vojne dolgove in pokojnine.

Snowden je nadalje rekel, da grede tretjine angleških davkov za plačevanje vojnih dolgov in pa za priprave za bodočo vojno. Če bi se vse te ogromne vsote mogle porabiti za razvoj blagostanja človeštva, ne bi več poznali revščine.

Svoji govor je Snowden zaključil z besedami: »Preženimo vojno enkrat za vselej iz naših misli in naši otroci in naši vnuki bodo blagoslovljali spomin na nas!«

KORISTNO ZA VSAKO HIŠO

PO ZNIŽANIH CENAH KAKOR:

ROKAVICE, NOGAVICE, ŽEPNE ROBCE, KRAVATE, FINO DAMSKO, MOSKO IN OTROŠKO TRIKOPERILO, DIŠEČE MILO, TORBICE, ČIPKE, POTREBŠČINE ZA ŠIVILJE, KROJAČE, TAPETNIKE, ČEVLJARJE IN SEDLARJE NUDI

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

BLIZU PREŠERNOVEGA SPOMENIKA ZA VODO

Kmetje, kmetijske zadruge in kmetijske ustanove, ki boste rabili za pomladansko gnojenje Thomasovo žlindro, kalijevo sol, superfosfat, nitrofoskal, apneni dušik, čilski soliter in druga umetna gnojila, obrnite se zanesljivo za najnižje cene in solidno postrežbo na »Ekonom«, osrednja gospodarska zadruga, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7.

Vse naročnike, ki še niso poravnali naročnine, pozivamo, da to čimprej store, sicer se jim bo pošiljatev lista ustavila.

Dopisi

Št. Rupert (Sav. dol.). V naši vasi obstoja že dolgo vrsto let »Št. Rupertske pevsko društvo«, katero prav pridno goji narodno in umetno pesem. Društvo razpolaga s precej močnim mešanim zborom, kateremu je pevodja g. šol. upr. Planer iz Št. Pavla pri Preboldu. V teku časa je društvo priredilo več pevskih koncertov z moškim zborom, med katerimi je bil posebno posrečen oni v Vojniku, ki je bil istočasno združen z zletom celotnega društva. Da si krije potrebne poslovne izdatke, priredi od časa do časa kakšno prireditev. Tudi letošnjo zimo smo se pripravili z igro »Stari in mladi«, katero smo nameravali uprizoriti v soboto, dne 1. februarja zvečer v Št. Pavlu in v nedeljo, dne 2. februarja popoldne v »Gasilnem domu« v Trnavi. Razposlali smo že plakate in uredili, kar je bilo potrebnega. Ali kar naenkrat veliko razočaranje — dvorana v Št. Pavlu se nam je odpovedala! Vsi smo bili grozno pobiti. Vse delo in skrbi zastoj! Navajali so se različni vzroki, kakor, da se vršijo istočasno plesne vaje — in da je menda režiser glava »Zimzelena« itd. Ali so to tehtni razlogi za odpoved? Prosimo! Ali so plesne vaje (!) bolj potrebne kot uprizoritev igre? In drugič: ali še naj dokazujemo, da je »Zimzelen« večji pospeševatelj kulture in prosvete kot pa nekateri nevidni duhovi v Št. Pavlu? Vas-li jezi njegovo uspešno delovanje? Verjetno! — toda zapomnite si, da je to vaše čudno početje brezpomembno, ker ste premalenkosti, da bi mogli takšno gibanje zadrževati! Sicer se ni šlo v tem slučaju za »Društvo kmetijskih fantov in deklet« — »Zimzelen«, ampak gotove osebe so tukaj namenoma namigavale, ker so nekateri člani tega društva istočasno člani pevskega društva; to pa nekaterim ni po volji, ker mislijo, da se ne sme drugi v javnosti pokazati, kakor tisti, ki so več let gladili gimnazijske ali druge klopi. Toda, kar vam lastna pamet ne da, to vam bo pokazala bodočnost, če jo boste sploh doumeli. — X.

Trnava pri Gomiljskem. V sredo dne 5. februarja t. l. se je poročila na Gomiljskem gđ. Mici Turk-ova iz Trnave z gostilničarjem in županom g. Žeravnikom iz Frankolovega. Oba novoporočenca sta iz uglednih kmetijskih hiš in dolgoletna naročnika »Grude« in »Kmetijskega lista« in upamo, da jih bosta tudi v bodoče podpirala. V zakonskem življenju jima pa želimo mnogo sreče in zadovoljstva.

Sv. Jurij ob juž. žel. Kmet. nad. šola je vprizorila na Svečnico na tukajšnjem šolskem odru igro v 5 dejanjih »Rokovnjači«. Telovadnica je bila nabito polna, kot še nikoli. Mnogi so odšli, ker ni bilo več prostora. Na splošno željo občinstva bomo to igro ponovili v nedeljo 16. februarja. Začetek ob 3. uri popoldne v šolski telovadnici. Ker je čisti dobiček namenjen v korist Podmladku Rdečega križa, torej za revne šolarje, ste vsi vljudno vabljeni. — Fant iz kmet. nad. šole.

Trnava pri Gomiljskem. V naši vasi je v noči, dne 28. januarja t. l. okoli 3. ure zjutraj nastal požar pri posestniku in gostilničarju g. Josipu Fondu. Goreti je začel lep in prostoren skedenj na več mestih, dokler ni objel cele stavbe. Takoj se je oglasil rog domače požarne brambice in za tem še drugi v okolici, ki so tudi prihiteli na pomoč. Še večja nesreča je bila v tem, ker je domača motorna brizgalna v popravilu in zato domači gasilci niso mogli stopiti v akcijo. Med vaščani je nastala velikanska panika, če se pomisli, da jih je vzbudil rog in vpitje iz najlepšega spanja in vladala je popolna zmedenost. Stavba je v gornjem delu popolnoma pogorela; re-

šili so pa živino in nekaj inventarja. Sosednjim gasilcem pa gre priznanje, ker so omogočili, da se ni ogenj razširil na druge objekte. Ko se je požar pogasil, so se ljudje vrnili na svoje domove in s skrbjo in s strahom pričakovali belega dne. Ogenj je bil nedvomno podtaknjen. G. Fonda pa trpi seveda veliko škodo. — Gasilec.

Groblje ob Savinji. Od nas se bolj porredko oglašamo v časopisih, ker vse stvari, ki bi tudi bile za v svet, med seboj preresetamo in po svoje uredimo. — Letos prav posebno obdelujemo zimo, namreč — z jeziki; kamor greš, povsod se čuje: nak! — takšne pa še ne pomnim, če sem že prav star. Saj je z ene strani čisto dobra, le bojimo se, da se bo spomladi maščevala?! Pa kakšna razlika od lani! Pred letom pa nismo nič družega slišali, kakor, da takšne zime še ni bilo 70 let, drugi je že rekel, da 100 let — eden vsevedež je pa celo trdil, da je bilo v »cajtengah«, da je bila pred 347 leti zima še veliko hujša, tako, da so prezgovornim babnicam jeziki zamrzovali v ustih! To bi pa bilo še sedaj včasih dobro! — Prihodnjo nedeljo se bo pa vršila v Kapusovi dvorani maškerada, ki jo priredi »Društvo kmetijskih fantov in deklet« iz Orlevasi. Čeravno ni denarja na razpolago, pa vendar si človek lahko enkrat v celi zimi privoščiti par veselih uric, drugače tako ne bomo vedeli, kdaj bo minil predpustni čas. Po drugi strani pa damo fantom in dekletom več korajže za nadaljnje delovanje pri izobrazbi mladine. Če se bo pa na prireditvi kaj posebnega dogodilo, vam pa že ob prvi priliki popišem. Torej, na svidenje 16. februarja na maškeradi pri Kapusu. — Miha.

Zapoge. Jako lepo zimo imamo in skoraj bi človek ne verjel, da bo taka razlika med lansko in letošnjo zimo. Lansko zimo smo imeli 30 stopinj mraza, letos pa 10. Vendar pa se ne dela po kmetih tako kakor bi se lahko. Vse je nekako mrtvo, vse spi spanje pravičnega in čaka boljših časov. Ako pride tujec v naš kraj, ki je že na prvi pogled jako lep in prijazen, si lahko misli: Srečni ljudje, ki živijo v tako prijaznem in zdravem kraju! Če pa pogleda malo bolj natanko in vidi naša razdrapanana pota, pač lahko vzklikne: Res, ti ljudje spijo spanje pravičnega; redkokedaj je taka priložnost za nasipanje potov kakor letošnjo zimo, pa vendar se nihče ne zgame. Celogospodarski odbor drži križem roke, ki ima nalogo skrbeti za popravo potov. Kakor se čuje, Kmetijska podružnica marljivo deluje. V kratkem času svojega obstoja si je nabavila za svoje člane prvovrsten trijer in travniško brano, letos pa kupi še okopalnik in sadno škropilnico. Omenimo naj še gasilno društvo, ki jako dobro napreduje. Lansko leto je bilo preko 30.000 Din stroškov in je letos le še malo primanjkljaja, za kar se je zahvaliti le marljivemu delovanju odbora in pa požrtvovalnosti članov. Posebna hvala pa gre fantom, ki so darovali društvu lepo vsoto denarja, dobljeno od neveste Franciške Jenko dne 16. t. m.

Orlavas. Tukajšnje »Društvo kmetijskih fantov in deklet« — »Zimzelen« priredi v nedeljo, dne 16. februarja t. l. predpustno maškerado v dvorani g. Kapusa na Groblji ob Savinji. Na sporedu je godba, ples, šaljiva pošta in volitev najlepših mask, za katere so razpisane lepe nagrade. Igra godba na lok (kvartet). Dostojne marske dobrodošle! Začetek ob 6. uri zvečer. Vse prijatelje neprisljane in domače zabave vljudno vabimo! — Odbor.

Poljanska dolina pri Črnomlju. Pri nas je bilo meseca januarja pet vrst vremena, ki so sličile letnim časom: najprej zima, potem spomlad, poletje, jesen in zopet zima. Kaj takega še nikoli. Lansko leto je bilo iz naše doline veliko izseljevanja. Najboljši možki in dekleta gredo za kruhom. Vse išče boljše bodočnosti. Če bo šlo tako naprej, bo postala

naša dolina prava puščava. Že sedaj je mnogo hiš praznih in posestev zanemarjenih. Neizmerno bi bilo narodu pomagano, ako bi se pričela graditi naša železnica. Kmetije bi se za 50% zboljšale in gospodarstvo se bi poživilo. Naše ceste so zelo zanemarjene. Treba bo tej stvari posvetiti več pažnje. — Kakor slišimo, se bo po novem občinskem zakonu zložilo več manjših občin v eno veliko. To bo pametno. Težko bo obremenil novi šolski zakon male občine. Pred 50 leti smo imeli dvorazredno šolo in dve učni moči, sedaj je šola s štiri razredi in štirimi učnimi močmi. Ljudstvo se radi izseljevanja manjša. — Ko smo bili leta 1918—1920 kot prostovoljci na koroški fronti, se nam je skupno odvzelo pri celem bataljonu 20% pri žigosanju in so vse to popisali v posebno knjigo. Priznanje nam niso tedaj izročili, ampak so jih shranili. Sedaj, ko se obveznice lahko vnovči, bi bilo potrebno, da se kdo od tedanjih častnikov za zadevo pobriga. Lansko jesen je bilo v naši dolini mnogo sadja. Prodajali so ga po 1 do 1.50 do 1.75 Din. Sedaj smo prideljeni Savski banovini. Drugič bom v tem pogledu več pisal.

«KMETIJSKA MATICA»

Kmetijski koledar za leto 1930 v žepni obliki. Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani je dobila 25 komadov tega koledarja vrnenih. Zato z njim lahko postreže onim, ki ga še niso dobili, ker je bil razprodan. Cena Din 12.—, po pošti Din 13.—.

Kmetijska Matica. Še nekaj izvodov knjig Kmetijske Matice je na razpolago. Kdor jih še nima, naj si jo takoj naroči. Cena s poštnino Din 34.—.

SEJMI:

- 16. februarja: Buče, Vreška gorica;
- 17. februarja: Podšentjur, Lašice, Braslovče;
- 18. februarja: Šmartno pri Litiji;
- 19. februarja: Lož, Pišce, Ljutomer;
- 20. februarja: Videm ob Savi, Zg. Tuhinj;
- 22. februarja: Sv. Filip v Varečah, Olimska fara pri Teharjih.

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruge ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNO »MERKUR«
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA Ulica 23.

ZA SMEH.

Brihten in pameten sin.

Mati: Ljubi moj sin, kaj bo s teboj, če se ne boš odvalil pijančevanja.

Sin: Mati, le brez skrbi bodite in pomislite: da dobro vino dela dobro kri, dobra kri pa povzroča, kaj ne mati, dobro voljo: dobra volja nam daje lepe misli, lepe misli nas navajajo k dobrim delom in dobra dela nam pomagajo v nebeško kraljestvo.

Šimi oblečen tat pred sodiščem.

Sodnik: O, Vi pa ste bili že večkrat kaznovani. No, povejte po pravici, zakaj ste ukradli župniku sukno?

Tat: Hotel sem priti vsaj enkrat v življenju čedno oblečen na rihto.

Dober čevljarski učencec.

Mati: No, kako ste kaj zadovoljni z mojim sinkom?

Mojster: Bo že, bo že! Lagati in kraški že dobro zna; ko se še delati navadi, bo še fejš človek...

† Dr. Ignacij Jelovšek.

Pretekli teden je umrl bivši dolgoletni okrožni zdravnik v Radovljici g. dr. Ignacij Jelovšek.

Vest o njegovi smrti je globoko pretresla kmečko in delavsko prebivalstvo na celnem Gorenjskem, saj ga ni bilo zlepa nikogar, ki bi bil tako očetovsko skrbel zanje. Ne le, da ni zahteval od siromakov nikakega plačila, ampak jim je dajal še iz svojega žepa za zdravila. Vse svoje obsežno znanje je posvetil blaginji naroda, kateremu je bil tudi v vseh drugih zadevah zvest in nesebičen svetovalec in ni ga bilo za narod koristnega društva, čegar član ne bi bil. Podpiral je z veliko požrtvovalnostjo vse, kar je bilo dobrega in koristnega, zato pa ga bo narod ohranil vedno v hvaležnem spominu.

Iški umor pred sodiščem.

V torek, dne 28. januarja t. l. se je vršila pred senatom petorice v Ljubljani razprava o umoru Martina Kraljiča iz Iške Loke. Pred senatom petorice se vrše po novem kazenskem zakonu vse one razprave, ki so se preje obravnavale pred poroto. Na zatožni klopi sta sedela brat umorjenega Martina Franco Kraljič ter Francetova žena Marijana.

Obtožnica navaja spočetka, da je bil Martin Kraljič štirikrat v Ameriki. Leta 1926 je prišel zadnjikrat iz Amerike in prinesel seboj nad 200.000 dinarjev. Nastanil se je pri svojem bratu Francetu v Iški Loki ter mu tekom časa posodil 105.000 Din. Nekoliko časa je vladalo med njimi še dokaj prijateljsko življenje. Ko pa je Martin zahteval povračilo izposojenega denarja, so se odnosi med njimi ohladili in prišlo je do ostrega spora in sovraštva. Navidezno so se pobotali tedaj, ko si je Martin izgovoril dosmrtni užitek v bratovi hiši. Ni dolgo trajalo prijateljsko razmer-

je. Zopet so se ponovili spori in sovražnosti. Ves potrt je Martin tedaj pripovedoval sosedom, da mu France in Marijana nočeta dajati izgovorjenega užitka in da se boji, da ga ne bodeta enkrat spravila s sveta. In res, njegova slutnja se je uresničila. Obtožnica obtožuje Franca in Marijano Kraljič, da sta v noči dne 25. marca 1929 umorila Martina, da se znebita svojega upnika. France Kraljič je po aretaciji sam priznal, da je umorila Martina njegova žena Marijana s tem, da ga je udarila s sekuro po glavi ponoči, ko je spal v hlevu. Mrtvega brata sta odnesla še isto noč v kaščo, prihodnjo noč pa sta ga naložila na voz in ga odpeljala na travnik Prt ob Išči. Tu sta skopala kakih 30 cm globoko jamo in zasula v njo umorjenega Martina. Med sosedu sta raznesla po storjenem zločinu vest, da je odšel Martin v Ameriko. Temu pa ni verjel nihče. Ko so za zadevo zvedeli orožniki, so takoj uvedli priskavo in napovedali osumljenima aretacijo.

Na razpravo je bilo poklicanih 13 prič, ki so po večini izpovedale obtežljivo za obtoženca. Potek razprave je pokazal, da je bil France pod popolnim vplivom svoje žene Marijane. Izpovedal je kako in kaj se je usodne noči dogodilo. Žena je ves čas tajila krivdo in zatrjevala, da ga je umoril neki Kramar, ki je kot begunec pri njih stanoval.

Po polurnem posvetoivanju je bila razglašena sodba, s katero je bila obsojena Marijana Kraljič na 18 let težke ječe, France Kraljič pa je bil oproščen.

Upravništvo »Kmetškega lista«, Ljubljana, ima čekovni račun št. 14.194. Kdor nima naše položnice, jo lahko dobi pri domači pošti za 25 par. Pri naročilu lista napišite na položnico: v korist ček. računa št. 14.194.

Podlistek

H. von Kleist - Ivan Albrecht:

Dvoboj.

(Nadaljevanje.)

Pet mesecev kasneje je prejel kancelar gospod Goldwin, ki mu je vojvodinja poverila celotno preiskavo te reči, izjavo nekega puščičarja iz Strassbourga, da je on pred tremi leti izdelal cel šop takih puščic s pripadajočim tulcem za grofa Jakoba Rdečebredca. Kancelar je bil zbog te vesti zelo presenečen in jo je več tednov zadrževal v svoji tajni omari. Po eni strani se mu je zdelo, da kljub svobodnemu in razsipnemu načinu grofovega življenja predobro pozna njegovo plemenitost in da ga ne more smatrati sposobnega izvršiti tako ostudno dejanje, kakor je bratomor. Po drugi strani pa je kljub mnogim njegovim drugim dobrim lastnostim premalo poznal pravičnost regentke, in je menil, da mora v zadevi, kjer gre za življenje njegovega najhujšega sovražnika, postopati z največjo previdnostjo. Na lastno pest je pa medtem uvedel preiskavo o tem čudnem poročilu. Od uradnikov mestne uprave je po naključju izvedel, da je bil grof, ki sicer skoro nikoli ni odhajal iz gradu ali pa le prav zelo poredkoma, v noči umora odsoten. Zbog tega je smatral za svojo dolžnost, da skrivnosti več ne prikriva, ampak da na eni prihodnjih sej državnega sveta obzirno obvesti vojvodinjo o čudnem in nenavadnem sumu, ki po teh dveh obtožljivih točkah pada na njenega svaka, grofa Jakoba Rdečebredca.

Vojvodinja se je čutila srečno, da s svojim grofovskim svakom živi v tako prijateljskih odnosih. Ničesar se ni bolj bala, nego z nepremišljenimi koraki razdražiti njegovo občutljivost. Zato ni na kancelarjevo začudenje ob tem dvoumnem razkritju izdala niti najmanjšega znaka veselja. Narobe! Ko je papirje dvakrat pozorno prečitala, je živahno dala duška nezadovoljstvu zbog okolnosti, da je bila v državnem svetu v javen razgovor vpletena zadeva, ki je tako negotova in dvoumna. Po njenem mnenju se je tu morala izvršiti pomota ali pa natolcevanje. Ukazala je, naj ovadba sploh ne bo izročena sodišču. Zbog izrednega, skoro sanjavega ljudskega oboževanja, kakršnega je bil zbog prirodnega razvoja razmer deležen grof izza dne, ko je bil izključen iz prestolonasledstva, se ji je zdel že celo sam ta govor v državnem svetu skrajno nevaren. In ker je že v naprej vedela, da mu bo prišlo do ušes mestno šušljanje o tem, mu je obenem z res plemenito mišljenim pismom poslala obe obtožilni točki, ki ju je imenovala igro res neobičajnega nesporazumljenja, pa tudi vse, na kar naj bi se bili opirali. Odločno ga je prosila, naj njej, ki je itak v naprej uverjena o njegovi nedolžnosti, prizanesi sploh s slednjim pobijanjem teh točk.

Ko je vitez z vojvodinjim sporočilom prišel k njemu, je grof v družbi prijateljev uprav sedel pri gostiji. Uljudno se je dvignil s stola. Medtem ko so prijatelji opazovali resnobnega moža, ki ni hotel prisesti, je grof v vdolbini pri oknu jedva preletel pismo, ko je prebledel in izročil prijateljem papirje z besedami: »Bratje, glejte kakšno grdo obtožbo so skovali zoper mene: dolže me, da sem umoril svojega brata!« Z bliskajočim pogledom je vzel vitezu puščico iz roke. Medtem ko so se prijatelji nemirno zbrali okrog nje-

Novice

V ministrstvu za poljedelstvo se pripravljajo enoten ribarski zakon za celo državo in se pričakuje da bo v kratkem potrjen.

Otvoritev radgonskega mosta se je v nedeljo, dne 9. t. m. nad vse pričakovano jako svečano in tudi pomembno vršila. Našo vlado je zastopal ban g. ing. Dušan Serbec v spremstvu svojega pomočnika dr. Pirkmajerja, škofa dr. Tomažiča in drugih visokih dostojanstvenikov. — Avstrijsko vlado je zastopal sam kancelar dr. Schober, graški škof dr. Pawlikoweky, ministra dr. Hainisch, ing. Schumy in štajerski deželni glavar dr. Rintelen. — Iz govorov, ki so bili na tej svečani otvoritvi izrečeni sredi mostu iz naše strani, kakor iz strani avstrijskih predstavnikov, posnemamo, da bomo ostali tudi v naprej s sosedu Nemci kar v najtesnejših prijateljskih odnosih.

Nova železniška proga med Rogatem in Krapino je dograjena in bo v kratkem izročena prometu. Novo dograjena proga bo brezdvomno veliko koristila Rog. Slatini, predvsem pa kmetovalcem, ki imajo svoje gozdove in zemljo ob njej.

Ljubljana v I. draginjskem razredu. Po poročilih iz Beograda se doznava, da je že podpisana uredba, s katero se pomakne Ljubljana v I. draginjski razred. To se pravi, da bo plačan naš uradnik tako, kakor so bili doslej plačani uradniki v južnih delih naše države.

Srebrna poroka. Pretečeni teden sta obhajala srebrno poroko gospod Ludvik in gospa Julija Plavšak, veleposestnika pri Sv. Juriju ob Taboru. Ugledni in spoštovani rodovni izrekamo ob tej priliki naše iskrene čestitke.

ga, je pripomnil, prikrivajoč polom v svoji duši, da je izstrelk res njegova last in da je tudi navedba, da ga v noči po svetega Remigija dnevu ni bilo doma v gradu, utemeljena! Prijatelji so preklinjali zbog take bedaste in podle zvijače: jeli so valiti sumnjo umora nazaj na zlovesče tožitelje same. Pričeli so že celo postajati žaljivi nasproti poslancu, ki se je potegoval za vojvodinjo, svojo gospo. Tedaj grof še enkrat prečita papirje, nenadoma stopi mednje in vzklikne: »Mirno, prijatelji!« In s tem vzame svoj meč, ki je stal v kotu, in ga izroči vitezu s pripombo, da je odslej njegov jetnik! Na začudeno vprašanje viteza, da-li je slišal prav in da-li resnično priznava obe obtožilni točki, ki ju je sestavil kancelar, je odvrnil grof: »Da, da, da!« Vsekakor pa upa, da ni nikakor dolžan podajati dokaza o svoji nedolžnosti nikjer drugje, nego pred omrežjem od vojvodinje po predpisih sestavljenega sodišča. S to izjavo skrajno nezadovoljni vitezi so zaman dokazovali, da mu v tem slučaju vsaj ni treba nikomur drugemu dajati računa o zvezi teh stvari, nego cesarju. V nekšni čudno nenadni spremembi mišljenja se je grof skliceval na regentkino pravičnost. Vstrajal je pri tem, da se stavi na odgovor pred deželni tribunal. Iztrgal se je prijateljem in zaklical skozi okno za konje, pripravljen, kakor je dejal, odjezditi takoj s poslancem k viteštvu. Vojni tovariši so mu s silo zastavili pot s predlogom, ki ga je končno moral sprejeti. Vsi skupaj so sestavili pismo na vojvodinjo. Zahtevali so v njem za grofa svobodo spremstva, pravico, ki v takih slučajih pripada vsakemu vitezu. V poročitvo, da se bo prišel zagovarjat pred sodišče, ki ga ona setavi, in da se bo tudi v vsem pokoril, na karkoli ga utegne obsoditi, so ji ponudili varščino 20.000 mark v srebru.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

V Kamniku je umrl v starosti 73 let, v javnosti visoko ugleden in spoštovan kano-nik in dekan Ivan Lavrenčič. Rojen je bil v Planini na Vipavskem dne 6. januarja 1857 v mašnika posvečen 27. maja 1881. Kot kaplan je služboval v Gor. Logatcu, Postojni, Cerkljah in Kranju. Prva njegova župnija je bila v Boštanju ob Savi, kjer je služboval kot župnik od leta 1892 do leta 1895. Tega leta je postal dekan v Šmartnem pri Litiji, kjer je služboval do leta 1902. Od tega leta dalje je služboval v Kamniku kot vzor duhovnik, mož pošteniak, kjer ga je vse visoko spoštovali. Vsi župljani, kjer je služboval, ga bodo ohranili v trajnem spominu.

Železniška nesreča v Rajhenburgu pred sodiščem. Dne prvega februarja t. l. se je vršila pred tričlanskim sodiščem v Celju sodna razprava proti uradniku A. Rantaši, ki je bil obtožen zaradi velike železniške nesreče v Rajhenburgu. Kakor smo že svoj čas poročali se ponoči dne 2. novembra preteklega leta zaletel brzovlak Beograd—Ljubljana v redne vozne tovornega vlaka, ki je privozil z druge strani na rajhenburško postajo. Nesreča je bila strašna. Lokomotiva in poštni voz brzovlaka sta zletela v Savo, vagoni tovornega vlaka so bili zdrobljeni, a trije železničarji so zgrabili življenje: vlakovodja Vodlak, strojevodja Arzenšek in kurjač Jeromen. Škoda je bila ocenjena na 670.000 dinarjev. Službujoči železniški uradnik A. Rantaša si je v obupu prerezal na obeh rokah žile in se šele drugi dan v bolnici zavedel. Obtoženi uradnik se je zagovarjal, da si je vsled dolgega bivanja na fronti med svetovno vojno nakopal težko živčno bolezen in da je vsled tega zaprosil za premestitev v pisarniško službo, ker je bila prometna služba zanj prenaporna. Prošnja je bila uslišana in bi se imela premestitev kmalu izvršiti. Po zaslišanju večih prič je senat obtoženca oprostil krivde in kazni.

Kuharska razstava v Ljubljani, ki so jo priredili ljubljanski hotelirji, restavratirji in gostilničarji po svojih umetnikih železnih dobrot je uspela nepričakovano dobro. Razstave, ki je bila prva te vrste na Slovenskem, se je udeležilo poleg meščanstva tudi veliko število naših dobrih gospodinj in gospodarjev z dežele.

Sprejem gojencev v vojno akademijo. Te dni je bila izdana uredba o sprejemanju gojencev v vojno akademijo. Kakor je že znano, se deli vojna akademija na višjo in nižjo: pri tej razdelitvi ostane tudi po novi uredbi. Nespremenjeni ostanejo predpisi za sprejem v višjo vojno akademijo, dočim se določbe glede nižje akademije bistveno spremenijo. Predvsem bo trajal pouk pet let in ne kakor do sedaj tri leta. V nižjo vojno akademijo bodo sprejemali samo dečke, ki so napravili štiri razrede državne gimnazije ali realke in ki imajo takovano malo maturo. Kandidat ne sme biti mlajši od 14 in ne starejši od 15 let. Vpisovanje v nižjo vojno akademijo se bo vršilo že letos po novi uredbi, vendar bodo letos in prihodnje leto sprejemali mladeniče še tudi po prejšnjih določbah uredbe, po katerih se je zahtevalo, da je kandidat v starosti med 16. in 21. letom.

Demutacija pogodbenih poštarjev. Gradbeni minister je sprejel pretečeni teden v Beogradu demutacijo pogodbenih poštarjev Jugoslavije. Ljubljansko oblastno organizacijo je v demutaciji zastopal g. Viktor Engelmann in Šmartnega v Tuhinju. Pri tej priliki je zastopnik zagrebške oblastne organizacije gosp. Nikola Tkalac navedel vse težkoče pogodbenih poštarjev in zaprosil ministra, naj bi izvršil reorganizacijo te institucije. V spomenu ki so jo izročili ministru, prosijo pogodbeni postarji za zvišanje plače, za rodbinsko dohodec za znižano vožnjo na državnih železnicah ter za ustanovitev penzijskega fonda za pogodbene postarje.

Velika avtomobilska nesreča pri Šmarju. Na poznanem, jako nevarnem in strmem klan-cu med Škofljico in Šmarjem se je pripetila zadnje soboto zvečer okrog 8. ure težka avtomobilska nesreča. Pečnikarjev avtobus, ki prevaža redno potnike med Ljubljano in Šmarjem, je bil poln ljudi. Kako je pravzaprav nesreča nastala, je malo težko ugotoviti. Šofer trdi, da je počila pri avtobusu pnevmatika. Drugi pa trdijo, da je vzrok šofer, ki ni oblagal zadostne pažnje na avto, pač pa se pogovarjal s potujočimi mladimi dekleti, kar se pogosto skoraj na vseh progah na žalost dogaja. Avto je najprej na ovinku zavozil v obcestne kamne, nato se prekucnil in v velikem loču strmoglavil pod cesto in se razbil. Med potniki, se razume, je nastala strašna panika, iz katere so odnesli eni večje, drugi lažje telesne poškodbe. Smrtnih žrtev ni bilo.

Zločin dveh sinov. V Stopenem pri Makolah sta dva sinova, od užitih pijače popolnoma podivjana prišla s svojim očetom, posestnikom K., v hud prepir. Sredi prepira pa sta razkačena divjaka navalila na svojega očeta ter ga do krvi pretepała in obdelovala. Očeta, ki je z naporom poslednjih moči žel klicati na pomoč, so sosedje iztrgali iz sinovskih pesti. Vsega krvavega ter na sedmero mestih ranjenega so ga prepeljali v ptuško bolnišnico, kjer je podlegel težkim poškodbam. V vsej okolici je zbudil strahotni dogodek največje vznemirjenje. Taki sinovi zaslužijo brez pardona samo vrv na vrat.

Novo avtomobilno zvezo med Ljubljano in Porovnico namerava upeljati avtomobilska družba Pečnikar, kar je toplo za pozdraviti.

Velike poplave v južnih delih države. Radi nepresfanega deževja, ki traja že več časa v južnih delih države, so vse reke in potoki silno narasli. Iz posameznih pokrajin poročajo tudi že o poplavah, ki zavzemajo čim dalje večje dimenzije. Po vesteh iz Učije je nižje ležeči del mesta docela pod vodo. Tudi reka Drina je narasla nad tri metre. — Enaka poročila prihajajo iz Bosne, kjer grozi na mnogih krajih nevarnost poplav. Vardar je v skopski okolici dosegel maksimum in se je vsak hip bati, da bo prestopil bregove.

Za novo pivovarno v Laškem, ki jo nameravajo graditi gostilničarji dravske banovine, vlada velik interes. Pričakuje se, da bo postala dolgoletna želja naših gostilničarjev enkrat le deistvo.

»Delavska pravica«, ki jo izdajajo takozvani krščanski socialisti, je zlezla pred svarišom »Slovenca« in radi nekega trebušnega krča, ki se je je polotil v visoki starosti treh let, leno pod klop, kjer upa, da se bo tekom dogodkov pokrepčala.

Zdravniška spričevala za izseljence. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je odredilo, naj državni zdravniki izdajajo brezplačno zdravniška spričevala onim izseljencem, ki dokažejo, da so siromašni ostalim pa proti pristojbini 60 Din.

Divjega prašiča je ustrelil v okolici Jurkloštra uradnik lesne industrije g. Markuč. Prašič je tehtal 130 kg.

Italijani napovedujejo Slovincem v Julijski krajini nove metode poitalijančevanja, baje se bodo skovali na nedolžna krstna imena, ki jih še nosijo naši bratje v Italiji.

Trojčke je povila. V Stročiji vasi blizu Lantomera je povila Ana Blagovič, žena delavca Jankota Blagovič, trojčke, in sicer dva fantka in eno deklico. Mati in otročki so čili in zdravi.

Zrebanje obveznic 2½% vojne škode se vrši dne 15. 20. in 22. februarja. V prihodnji številki »Kmetjskega lista« bomo izžrebane številke priobčili.

Parnik se je potopil. Po poročilih iz Dubrovnika, se je potopil naš jugoslov. parnik »Daksa« z vso posadko vred. V znak sožalja so meščani Dubrovnika izobesili žalne zastave.

Zakon o vinu je priobčen v »Uradnem listu« Dravske banovine št. 29.

Prašiča, težkega 380 kg, je zredil in te dni zaklal posestnik in gostilničar g. Podgoršek Jože, ki ima svoje posestvo med Št. Jurjem in Štorami. Posnemajmo ga!

Kar s sekiro. Ko so v nedeljo v Črnovcu blizu Črnomlja pričakovali ženina Franca Ogulina in njegovo nevesto iz Semiča, je opazil posestnik in tesar Franc Štiglic v vasi 33 letnega posestnikovega sina tesarja Anton Skrinjarja in ga povabil k sebi na dom na kozarec vina. Skrinjar se je brez slutnje odzval povabilu. Ko si je na pragu snažil čevlje, je Štiglic, ki je stopil kred njim v vežo, nenadoma pograbil drvarsko sekuro in udaril Skrinjarja z ušesom sekire po glavi. Skrinjar se je zgrudil. Štiglic pa je zamahnil drugič s sekuro in mu z ostrino prekal glavo na levi strani, da so izstopili možgani. Skrinjarja so prepeljali v brezupnem stanju šele drugi dan v kandiško bolnico. Štiglic pa so odvedli v novomeške zapore. Vzrok temu zločinu še ni pojasnjen.

Preskrba dobrih valilnih jajc v Prekmurju. Sresko načelstvo je uvedlo posebno akcijo, da se oskrbijo kmetovalci z valilnimi jajci kokoši štajerske pasme, ki je znana po svoji dobri nesnosti. Kdor želi jajca kupiti, naj se obrne na svoj občinski kmetijski odbor, ki je prejel tozadevna natančna navodila.

Kmečka vojska v Bosni. V vasi Brezaku pri Srebrnici v Bosni se je zopet pripetil eden tistih žalostnih dogodkov, ki so tam tako običajni in pogosti. Kmetje Murat, Rašid Cikelič in Mehmed Tehobič so vdrl v hišo kmeta Haliloviča v Podgorju ter v krvavi bitki ubili Avda in Sačirja Haliloviča, dva domačina težje, dva pa lažje ranili. Ubijalci so nato pobegnili v gore in jih sedaj iščejo orožniki. Zakaj so izvršili ta grozen zločin, ne ve nihče, zdi pa se, da najbrže zaradi starega sovraštva med družinami ali osvete.

Umrlj Slovenci v Ameriki: Andrej Preslesnik v Frantonec, star 53 let; Helena Zatzman, rojena Slapar, z Blagovice; Janez Bolha v Barbartonu, star 42, doma z Iga.

Slovenskega ribarskega društva v Ljubljani občni zbor bo v četrtek 20. t. m. ob 20. v hotelu »Union« (v rožcah). Na dnevnem redu bodo poročila odbornikov in volitve odbora.

Predpustno zabavo na 2. marca priredi v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani društvo »Mlada generacija«. Godba, ples, maske, bobni itd. Ta dan pridite gotovo na našo prireditev. — Odbor.

Dolenjski Čaruga je že v lukuji. Po vsej Dolenjski dobro znani ropar Valentin Mole, ki je bil dolgo časa strah in trepet vseh žensk v okolici Št. Ruperta, je prišel te dni tamošnjim spretnim orožnikom v past, za kar jim gre vsa čast, saj se bodo ljudje, ki niso bili varni pred njim za svoje imetje, komaj odahnili.

Vlom v kočevski poštni urad. V noči od sobote na nedeljo je vdrl neznan storilec skozi klet v poštni urad v Kočevju, vlomil v poštno blagajno in odnesel okrog 20.000 Din. Na mestu vloma so našli kramp in rokavico. Roparji so že v rokah pravice.

Masaryk 80-letnik. Prezident češkoslovaške republike T. Masaryk bo obhajal meseca marca 80-letnico rojstva. Češkoslovaška vlada in ves narod češkoslovaške republike se pripravlja, da bo čim slavnije počastil to osemdesetletnico moža, ki je eden najslavnijših mož čele Evrope.

Naročniki, ki dočujete »Kmetjskemu listu« še kak znesek na naročnini za lansko leto, poravnajte ga z letošnjo naročnino skupaj po eni položnici.

Avstrija bo izvažala krompir v Bolgarijo. Avstrijo si predstavljamo kot industrijsko deželo Bolgarijo kot agrarno, in se zato gornje poročilo malo čudno sliši, je pa resnično.

Zlati rudniki v Bulgariji. V okolici Be-rovice so našli bogate žile srebra in zlata, ki vsebujejo posebno v okolici vasi Kopelovice do 8% srebra in zlata.

Članj newyorške borze so zaslužili v pre-tečenem letu brez bogve kakke muke vsak ogromno vsoto 330.000 dolarjev. Kaj pravite, koliko let bi moralo delati noč in dan pet kmečkih vasi, da bi spravile skupaj tako vsoto? Umljivo je tedaj, in ni nobeno čudo, če stane en sedež na newyorški borzi celih 600.000 dolarjev.

Kerenski je dal »Daily Expressu« neko izjavo v kateri pravi, da se nahaja sovjetsko gospodarstvo v strahoviti krizi in da je pričakovati v Rusiji take lakote, kakoršne pač še svet ni videl.

Taft, bivši ameriški prezident, ki je vršil dolga leta dolžnost najvišjega sodnika v Zedinjjenih državah, je težko obolel.

Zveza slovanskih žen. Te dni je zborovala v Pragi Vseslovanska zveza žen, katere so se udeležile zastopnice Jugoslavije, Češko-slovaške, Bolgarske in Poljske. Kongres je sklenil, da se bo priredil drugi kongres v Jugoslaviji.

Upor ruskih kmetov proti boljšeizmu. Zadnje čase so se začeli po južni Rusiji upirati kmetje proti kolektivizaciji poljedelstva, pa so naleteli na silno trdo in železno pest vlade, katera je po organih čake brez posebne zaslusanja nad 100 družin uklenila in neznanu kam odpeljala v pregnanstvo.

Strašna brezposelnost v Avstriji je dosegla najbrže višek, ker je narasla že na 320.000 oseb. Tu pa niso všeti družinski člani, ki jih je prav gotovo več ko dvakrat toliko. Na spomlad pričakujejo brezposelni boljših časov.

Iz dežele večnih atentatov. Na predsednika mehiške republike Ortiza Rubia je bil izvršen atentat po nekem 22 let starem mladeniču, pristašu tamošnje klerikalne opozicijske stranke. Predsednik je bil zadet s kroglo iz samokresa v obraz in je nevarno ranjen.

Kruta poročila iz Moskve, ki jih prinašajo razni tukajšnji in inozemski listi, poročajo, da bodo porušili v Rusiji do leta 1935 vse cerkve. Boljševiška vlada v Moskvi je sklenila, da poruši v teku 5 let vse cerkve v Rusiji. V zadnjih dveh mesecih pretečenega leta so podrli 590 pravoslavni in 11 protestantskih cerkva ter 81 židovskih bogomolnic. V celem preteklem letu je bilo porušenih 1200 cerkva in 146 bogomolnic. Poročila so najbrž, kakor običajno, pretirana.

Najlepša dekleta v Evropi. V Parizu je bila izvoljena te dni najlepša dekleta cele Evrope Grkinja Alice di Piaraceu. Deklica je stara šele 18 let, je brez žuljev na rokah in ni kmečka hči. Naše najlepše Slovenke se te lepote tekme sploh udeležile niso.

Najvišje italijansko odlikovanje Antunziatovega reda, bo podelil 14. t. m. italijanski kralj kardinalu Gaspariju, ko bo ta zapustil položaj vaticanskega državnega tajnika.

Veber France: Filozofija, načelni nauk o človeku in njegovem mestu v stvarstvu, izide tekem prihodnjega meseca.

Avtomobilska cesta skozi Saharo je dograjena in je bila te dni izročena prometu. Vezala bo Alžir z Gaom čez puščavo Saharo. To veliko delo so izvršili največ zamoreci pod vodstvom Francozov, ki imajo že 100 let zaseden Alžir.

Gospodarstvo

Kmetijski tečaj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani je s svojim odlokom z dne 23. januarja t. l., št. 3680-III/1, odredila, da se vrši tudi letos na tukajšnji banovinski ustanovi 9-mesečni tečaj v svrhu temeljite izobrazbe kmečkih in viničarskih mladeničev v vinarstvu, sadjarstvu in kletarstvu.

V tečaj, ki traja od 1. marca do 30. novembra, se sprejme 10 mladeničev, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh praktičnih opravil.

Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v toliki tudi teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v vinogradu, v trtnici, v sadonosnikih, v drevesnici in vinski kleti neobhodno potrebno.

Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po 100 Din na roko za nabavo manjših potrebščin.

Prošnjam za sprejem, kolkovanim z 20 Din in 5 Din, je priložiti:

1. krstni list,
2. zdravniško spričevalo,
3. odpustnico ljudske šole,
4. nraštveno spričevalo in
5. izjavo starišev, da puste prosilca devet mesecev nepretrgoma v tečaju.

Tako opremljene prošnje naj prosilci osebno predložijo do najkasneje 18. februarja t. l. pri upravi banske trtnice in drevesnice v Kapeli, pošta in železniška postaja Slatina Radenci. — Upravnik nasada: Jos. Glaser.

* * *

Razdelitev in zamenjava 20% kronskih priznanic. Fin. direkcija objavlja: Po rešitvi g. ministra za finance z dne 31. januarja 1930, št. 14.414, se morajo skupne 20% kronske priznanice, ki so jih prejele državne in privatne naprave ob kolkovanju bankovcev pupilarnih mas, fondov in depozitov, položenih za več oseb, kakor tudi priznanice denarnih zavodov, ki se glase na velike zneske, razdeliti na toliko posebnih priznanic, za kolikor oseb je bila skupna priznanica izstavljena, odnosno pri priznanicah denarnih zavodov na večje število priznanic, glasečih se na manjše zneske. Nove priznanice bo izdajala za ves teritorij Dravske banovine samo dravska finančna direkcija v Ljubljani. Interesenti morajo predložiti originalno 20% priznanico in spisek oseb, za katere je bila skupna priznanica izstavljena, ter navesti zneske, na katere naj se glasijo nove priznanice. Denarnim zavodom se bodo zamenjavale za manjše zneske samo one skupne priznanice, ki se glasijo na njihovo ime. Zamenjava se bo vršila do dne, ko bodo priznanice zapadle.

Vinarski kongres. Pretečeni teden se je vršil v Beogradu kongres predstavnikov vinarških in sadjarskih društev ter vinogradniških udruženj iz vse države. Vinarsko društvo za Slovenijo je zastopal njegov predsednik gosp. Lovro Petovar, Kmetijsko družbo Dravske banovine pa gosp. inž. Lah. Zasto-

pane so bile vse vinorodne pokrajine. Na konferenci se je razpravljalo v glavnem o pripravah za vinarski kongres, ki se bo vršil v času od 15. do 17. t. m. v Beogradu. Tehnične priprave za kongres sta prevzela gosp. Savčić, trgovec iz Sremske Mitrovice, in dr. Pavlović iz Beograda. Konferenca je razpravljala o vseh vprašanjih, s katerimi se bo bavil kongres ter je sestavila naslednji dnevni red: 1. Stanje vinogradništva v državi (referent oddelni načelnik Kržanić iz Splita); 2. olajšave za pobijanje vinskih škodljivcev (referent Andrej Zmavc, direktor vinarske šole v Mariboru); 3. izvoz vina in grozdja (referent I. Lederer iz Bačke); 4. brezalkoholna uporaba grozdja; 5. konsum vina v državi (referent dr. Pavlović); 6. novi vinski zakon in 7. organizacija prodaje vina in sadja.

Dvodnevni sadjarski tečaj se vrši dne 3. in 4. marca t. l. na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Prvi dan se bo obravnavalo sajenje, oskrba in gnojenje, drugi dan pomlajenje in precepljanje sadnega drevja. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure. Zanimanci naj javijo udeležbo z dopisnico do konca februarja ravnateljstvu šole.

Vinarski in sadjarski tečaj v Kapeli Kraljevska banska uprava Dravske banovine je odredila, da bo tudi letos na banovinski ustanovi v Kapeli devetmesečni tečaj v svrhu izobrazbe kmečkih in viničarskih mladeničev v vinarstvu, sadjarstvu in kletarstvu. V tečaj, ki bo trajal od 1. marca do 30. novembra, se sprejme 10 mladeničev, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh praktičnih opravil. Pouk bo v prvi vrsti praktičen. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno hrano in mesečno po 100 Din na roko za nabavo manjših potrebščin. Prošnjam za sprejem (kolkovanim z 20 in 5 Din) je priložiti: krstni list, zdravniško spričevalo, odpustnico ljudske šole, nraštveno spričevalo in izjavo starišev, da puste prosilca 9 mesecev nepretrgoma v tečaju. Tako opremljene prošnje naj prosilci osebno predložijo najkasneje do 18. t. m. pri upravi banovinske trtnice in drevesnice v Kapeli, pošta in železniška postaja Slatina Radenci. Upravnik nasada: Jos. Glaser.

Sirarske zadruga, poskusite z izvozom sira in surovega masla v Grčijo. V Grčiji, posebno v Solunu, so prodajni pogoji za surovo maslo in fine vrste sira iz Jugoslavije ugodni. Grška uvozna carina za surovo maslo z vsemi dokladami vred 1050 drahem za 1 kg (1 drahma je 68 par). Grška uvaža surovo maslo večinoma iz Holandije in sicer v pločevinastih škatlicah; to pa zaradi dolgega pota in grških toplotnih razmer. Izvoz se vrši v pošiljkah po 200 škatlic ali 40 kg. V tem slučaju stane 1 kg 6250 drahem ali ca. 40 Din. Jugoslovenski eksporterji morejo poslati vzorce surovega masla in finega sira na sledeča naslova: Holivatos et Tschigari-das, 3, Rue Rongotti, Salonique; Cooperative »Premitevs«, Papatthemistoklis, Rue Venizel-les 10, Salonique.

Cena rži na Ogrskem močno padla; v budimpeških skladiščih se nahaja še okoli 300.000 meterskih stotov neprodane rži.

Argentinski pšenični pridelek za leto 1929 cenijo na 3.800.000 ton; leto prej 3 milijone 360.000 ton.

ČEŠKA INDUSTRIJALNA BANKA

PODRUŽNICA V LJUBLJANI

MARIJIN TRG 5

CENTRALA V PRAGI, RČS

Vplačana delniška glavniica in rezervni fondii Kč 304.000.000.-. — — — 60 podružnic in ekspozitur.

Izvršuje bančne posle vseh vrst in sprejema vloge na knjižice in tekoče račune.

Telegrami: Indusbanka.

Telefon Interurb 2104

Najboljši in najtrpežnejši
šivalni stroji
in **KOLESA** so
GRITZNER
in **ADLER**
za dom, obrt in industrijo,
v raznih opre mah
Istotam švicarski
pletilni stroji **DUBIED**
Pisalni stroji **URANIA**

Ugodni plačilni pogoji. — Večletna garancija.
Tovarniška zalog a:
JOSIP PETELINC
LJUBLJANA, blizu Prešernovega
spomenika ob vodl.

Zid med Vami
in med boleznimi dihalnih
organov naj bodo vedno pastilje

VALDA

Le te so pravi talisman, s katerim se lahko obvarujete zlih učinkov mraza, megle in mokrote, kakor tudi opasnih bacilov in drugih kužnih kalí, ki jih raznaša prah, one Vas čuvajo prehlada, grlobola, vnetja krljja, bronhijalnih katarjev, hripe itd. ali pa Vam pomagajo, da jih brž odpravite. Zahtevajte vedno **„VALDA“** izvorne.

Naprodaj samo v škaltljicah s napisom „VALDA“ v vseh lekarnah in drogerijah.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki **koks**
in **kovaški premog**

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 46

Telefon 2820

Zastopnike

za **kolesa** in **šivalne**
stroje sprejmemo v vsakem
kraju pod ugodnimi pogoji

„CENTRA“ Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 7/III.

Kmetski mlin

iščemo v
najem z
nekaj
posestva. Najemnine plačam v denarju ali
pa v žitu. Ivanuš. Sv. Križ pri K sta je-
vici na K ki. Dolej-ko.

Za zimsko in spomladansko gnojenje
priporočamo

Thomasovo

žindro

vedno v zalogi pri Osrednji gosp.
zadrugi

„EKONOM“

LJUBLJANA, Kolodvorska 7

Po vseh krajih
iščemo

moške in ženske, kjer
imajo svoj poklic in
bivališče. Dnevni za-
služek 250 dinarjev.
Prijavili se:

»TEHNA«, Ljubljana,
Mestni trg 25/I.
Znamka za odgovor.

EKONOM osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani, Kolodvorska 7
ima stalno v zalogi:

Umetna gnojila: Tomaževo žindro, kalijevo sol, su-
perfosfat, nitrofoskal (mešano gnojilo), čilski soliter,
apneni dušik i. dr.

V Trebnjem je zaloga pri Iv. A. Groseku.

Seno in pšenično slamo dobavlja po najnižji ceni
franko vsaka postaja.

Kmetovalci, uporabljajte pri gnojenju vedno

40% KALIJEVO SOL

ker le na ta način se poleg fosfornih in dušičnih gnojil dosežejo večji pridelki prvovrstne kvalitete.

Sedaj spomladi gnojite **na oral:**

Za žita	50—80 kg	} 40% kalijeve soli
Deteljo, travnik, koruzo	100—120 kg	
Krompir, peso, repo	120—150 kg	
Trto, hmelj in sočivje	150—200 kg	

Agrikulturno kemički ured za kalij vo gnojenje,
Zagreb, Trg burze 3/II. Beograd, Penkareova 27

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošl. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzjavljavi: „Kmetški dom“

Telefon 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon 2847

Vloge na knjižice in lekodi račun obrestuje po
6% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7 1/2%, brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kol gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročtvu, na
vknjižbo in proti zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2, ure.

Podružnici v Kamniku in v Mariboru